

Tijdelijke natuur in Zeeland: bomen en beplanting

Tijdelijke aanplant van bomen in Zeeland

Bomen en struiken vormen ons landschap. Het draagt bij aan de biodiversiteit, klimaatadaptatie en maakt onze provincie leefbaarder. Ook kan beplanting ervoor zorgen dat de landbouw natuurinclusiever wordt.

► **Met natuurinclusieve landbouw bedoelen we dat er op zo'n manier gewerkt wordt dat de rijkdom aan planten en dieren in een gebied toeneemt. En dat draagt weer bij aan een gezonde bodem en betere waterkwaliteit. Ook is er minder bemesting nodig waardoor er minder stikstof uitstoot plaatsvindt. Een win-win situatie dus voor de boer en het milieu.**

Heeft u zelf interesse in (meer) bomen en/of andere beplanting op uw grond? Maar twijfelt u omdat u niet voor altijd aan deze bomen en beplanting 'vast wilt zitten' vanwege wet- en regelgeving? Dan is deze brochure voor u bedoeld. Hieronder vindt u een beschrijving van drie vormen van natuurinclusieve beplanting die voor langere tijd, maar mogelijk niet voor altijd worden aangelegd. Daarna wordt uitgelegd welke regels er gelden.

1. Houtige landschapselementen

De vormen van deze 'kleine' elementen zijn uiteenlopend; denk aan houtsingels, (Zeeuwse) hagen, knotwilgen en elzemeten. Ze zijn typerend voor het Zeeuwse landschap. Deze accentueren onze dijken, laten de ligging van oude kreekruggen zien en verbinden natuurgebieden met elkaar. Hoe verschillend ook, ze dragen allemaal bij aan de dooradering van het landschap en laten de geschiedenis van Zeeland zien. Door de beperkte ruimte die ze innemen, zijn ze erg geschikt voor gebieden waar de weidsheid kenmerkend is.

2. Agroforestry

Agroforestry of boslandbouw is een vorm van landbouw waarin het verbouwen van gewassen of het houden van dieren, wordt gecombineerd met de aanleg van bomen of struiken voor een duurzamer systeem. De houtige elementen kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt voor de productie van fruit, veevoer of hout. Ook kunnen ze schaduw bieden voor dieren en wind af vangen. Agroforestry wordt gezien als een kansrijke ontwikkeling om volhoudbare landbouw te bereiken. Voor meer informatie kunt u de volgende website raadplegen: [agroforestrynetwerk](https://agroforestrynetwerk.nl).

3. Voedselbossen

Voedselbossen zijn door de mens aangelegde bossen waaruit door ecologisch beheer op een duurzame manier geoogst kan worden. Voedselbossen worden op basis van permacultuur-methode aangelegd. Dat betekent dat de samenstelling van beplanting zo wordt gekozen dat het divers is en past bij de bodem en de omgeving. Een goed voedselbos heeft (na een aanlooptijd van circa 7 jaar) slechts weinig beheer en onderhoud nodig. Meer informatie over voedselbossen kunt u lezen op: [kennisnetwerk voedselbossen Zeeland](https://kennisnetwerkvoedselbossenzeeland.nl).

Wet- en regelgeving om rekening mee te houden

In Nederland noemen we grotere beplanting en bossen ook wel 'houtopstanden'. Houtige landschapselementen, agroforestry en voedselbossen zijn ook houtopstanden. Houtopstanden zijn beschermd onder de Omgevingswet. Deze bescherming zorgt ervoor dat de oppervlakte aan houtopstanden in Nederland niet achteruit gaat en de kwaliteit ervan minstens gelijk blijft. De bescherming houdt simpelweg in dat u het moet melden als u (een deel van) een houtopstand wilt kappen. Verder dient er binnen drie jaar op dezelfde locatie opnieuw geplant worden.

Toch zijn er mogelijkheden om houtopstanden voor een tijdelijke periode aan te planten. Hierover leest u meer bij optie 2 onder het kopje ‘aan de slag’.

Aan de slag

Wilt u aan de slag met het aanleggen van bomen en/of struiken op tijdelijke basis? Er zijn twee manieren om dit te doen zonder herbeplantingsplicht.

- 1. U maakt gebruik van beplanting die niet wordt gedefinieerd als een “houtopstand”. Dit zijn bijvoorbeeld kleine landschapselementen, losse bomen en bosjes kleiner dan 1000m². De uitgezonderde houtopstanden zijn weergegeven in het blauwe blok aan de achterzijde. **Let op:** *zet u nieuwe beplanting tegen bestaande beplanting aan? Als dit bij elkaar een grotere oppervlakte krijgt dan 1000m², of meer dan 20 bomen in rijbeplanting wordt, valt dit wel onder de meld- en herbeplantingsplicht.*
- 2. U kunt een zogenaamd “maatwerkvoorschrift” aanvragen voor een tijdelijke houtopstand bij de Provincie. U kunt dit zien als toestemming voor het planten en later kappen van een houtopstand, waaraan geen meld- en herbeplantingsplicht wordt verbonden. Wilt u meer informatie over hoe u dit doet? Neem dan vrijblijvend contact op met het provinciale team Natuurbescherming via [mail](#). Aan het aanvragen van maatwerk-voorschriften zijn legeskosten verbonden.

Meer informatie en contact

Heeft u verder nog vragen of behoefte aan meer informatie over tijdelijke houtopstanden? Neem dan vrijblijvend contact met ons op via [mail](#).

Uitgezonderde houtopstanden

- 1. Houtopstanden binnen de in het omgevingsplan aangewezen bouwcontour houtkap, bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- 2. Houtopstanden op erven of in tuinen;
- 3. Bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten worden geteeld;
- 4. Houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- 5. Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, als deze niet ouder zijn dan 20 jaar;
- 6. Kweekgoed;
- 7. Uit populieren of wilgen bestaande:
 - a. wegbeplantingen;
 - b. beplantingen langs waterwegen; en
 - c. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- 8. Het dunnen van een houtopstand voor de bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
- 9. Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, als zij:
 - a. Ten minste eens per 10 jaar worden geoogst; en
 - b. Bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid, die bestaat uit aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 m; en
 - c. Zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- 10. Houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 a, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

COLOFON

Uitgave: Provincie Zeeland
Download: <https://www.zeeland.nl/natuur-en-landschap/natuurbescherming/bomen-beplanting-kappen>
Contact: natuurbescherming@zeeland.nl
Fotografie: Provincie Zeeland, Stichting Landschapsbeheer Zeeland, Trees for All